

Fórum ochrany přírody, 2. setkání, 13. října 2012

Výsledky diskuse k tématu

VYTVOŘENÍ VIZE BUDOUCÍHO STAVU PŘÍRODY A KRAJINY

Základním východiskem diskuse byla shoda účastníků na faktu, že v ČR žádná vize dosud není. Oficiální dokumenty (státní programy a politika) nejsou široce známy a naplňovány. Ze strany vrcholných státních institucí převažuje unikátní rezistence vůči mezinárodním dokumentům, na nichž za našimi hranicemi panuje většinou shoda.

Vizi tak v ČR supluje pouze naplňování zákona (zejména zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny), přestože legislativa by měla být jen nástrojem naplňování vize.

Z pohledu obsahu a působení na cílové skupiny vize musí:

- působit konsenzuálně a být veřejně akceptovatelná (bez masivního odporu)
- být jasně a srozumitelně formulovaná
- být dlouhodobá, už nyní by bylo vhodné pracovat s horizontem cca roku 2040
- představovat základ politiky ochrany přírody a krajiny

V rámci přípravy vize je třeba:

- nadefinovat dobře cílovou skupinu
- postupovat evoluční cestou, pokud možno nekonfliktně
- věnovat se pozitivnímu i negativnímu vymezení
- nepostupovat paušálně ale diferencovat, věnovat se separaci přístupů, míra uplatňování spolu s vhodnou lokalizací jsou pro praxi klíčové
- definovat (holisticky) tematické okruhy, kterým se bude vize věnovat
- vážit přiměřenost navrhovaného
- věnovat se více motivacím a jen v odůvodněných případech restrikcím, spíše pomáhat než chránit (byť chránit neznamená nutně restrikci a není vždy jasná skupina stojící o pomoc)
- zformulovat argumenty
- popsat dosud neexistující cíle ochrany přírody, věnovat se popisu nástrojů

Co dál?

- založit při Fóru ochrany přírody pracovní skupinu
- věnovat se obecné sounáležitosti s myšlenkou vize
- připravit seznam partnerů pro oslovení a případné zapojení do přípravy vize (včetně oponentů stávající OP)
- sehnat velice kvalitního facilitátora
- rozhodně se zatím nevěnovat principům nutných institucionálních změn

Je třeba pracovat s nespornými trendy, jejichž pokračování lze v blízké budoucnosti předpokládat. Jedná se zejména o:

- zvětšování krajinného zrna (ubývání lidí ve volné krajině, invaze)
- pokles znalostí a vnímání přírody – ztráta ponětí o zdrojích
- zvyšování přínosu živin („eutrofizace“)
- zastavování krajiny – pokračující urbanizace

Existují dvě strategie čelení těmto trendům:

- ochrana refugia bývalého stavu
- práce na moderaci trendů

Základní formulované teze:

Co chtějí účastníci Fóra od naší ochrany přírody?

Cílem ochrany přírody je **zabránit vymírání** (populací, druhů apod.). Za dosažením tohoto jsou podporovány vzácné a potlačovány běžné.

Je hledána **harmonizace vztahu člověka k přírodě** založená na intenzivním vnímání.

Jaké máme prostředky (klíče)?

Využít kulturně zakořeněné „pomoci slabšímu“. Přirozený „přírodní výběr“ je z pohledu humanitních základů společnosti méně přijatelný.

Konkrétní postupy v ochraně přírody závisí na rozhodnutí, jedná se o intelektuální výkon, který nelze paušalizovat.

Je třeba najít proporce mezi „divočinou“, „zahradou“ a „novou divočinou“. V souvislosti s urbanizací roste význam nové divočiny a městské „zeleně“ (zahrádky a parky). Nutné je také „vyrovnání se“ s invazními druhy.

Sjednocuje se „ochranářská“ fronta (myslivci, rybáři apod.)